

HER SLUTTER HVIDERUSLANDS VINTERHI

Fire hviderussere vil bruge uddannelsen på Europastudier i Århus til at optø ti års fastfrosne internationale forbindelser og rykke deres 'glemte' land tættere på Europas åbne samfund

Af Casper Hartmann Dam · fakchd@hum.au.dk

Isolation er ikke noget særlig godt værn mod negativ omtale. Det er Yulia Tchernaya sikker på, og efter at Hvideruslands regime i ti år systematisk har nedfrosset al kommunikation ud af landet, må hun ofte forklare, at hun altså hverken bor i en europæisk udgave af Nordkorea eller en hvid plet på den russiske tundra.

– Hviderusland har brug for positiv omtale. Det politiske regime derhjemme har gjort alt, hvad det kan for at isolere os fra resten af Europa. Som uddannet journalist tror jeg, at fremtiden må være at genskabe kontakten og oplyse Europa om de økonomiske og kulturelle ressourcer, vi faktisk stadig har, forklarer Yulia Tchernaya.

Sammen med tre andre studerende fra Hviderusland er hun startet på første semester på den engelsksprogede kandidatuddannelse på

Europastudier; et valg af uddannelse, hvor de med viden om kultur og samfundsforhold i det øvrige Europa håber at kunne styrke civilsamfundet derhjemme og fjerne noget af den vinterkulde, der hviler over kontakten til resten af verden.

Luk op, Østeuropa

Udgifterne til de fire studerendes kandidatstipendier bliver delt mellem Aarhus Universitet og velgørenhedsorganisationen *Open Society Foundation (OSF)*, der arbejder på at udvikle demokrati

Det glemte Hviderusland

- Østeuropæisk republik uden kystlinjer og med hovedbyerne Brest og Minsk. Grænser op til Rusland, Polen, Ukraine, Litauen og Letland.
- Fik i 1991 sin egen forfatning og selvstændighed, men arbejder fortsat tæt sammen med Rusland og andre tidligere sovjetstater om sikkerhedspolitik og økonomi.
- Er siden 1994 regeret af præsident Aleksandr Lukasjenko. Hans ret til at regere efter dekret har frataget parlamentet al reel indflydelse.
- Forfatningen er ikke anerkendt af EU eller OSCE. Landet har isoleret sig stadig mere fra Vesten og overtræder menneskerettighederne, undertrykker fri presse og fængsler politiske modstandere.

- Økonomien er trængt, for hovedparten statsejet og består mest af eksport af fødevarer, landbrugsmaskiner og fossile brændstoffer. Afbrudte forbindelser til Vesten har gjort det svært at tiltrække investorer og udnytte landets naturressourcer.
- Har 12 offentligt drevne universiteter, der ikke er omfattet af Bologna-processens fælles europæiske standarder for videregående uddannelser.

FOTO: JACOB CHRISTENSEN TRAVEL PHOTOGRAPHY

Mod et åbent samfund. Yauheniya, Ina, Yulia og Alena kommer alle fra Hviderusland og er i gang med første semester af kandidatuddannelsen på Europastudier.

og civilsamfund i Tredjeverdenslande i Østeuropa; blandt andet ved at uddele stipendier til særligt dygtige studerende. Tanken er, at talentfulde studerende får adgang til et højere uddannelsesniveau på europæiske universiteter og vender hjem med et sæt kvalifikationer, der kan skubbe til udviklingen i hjemlandet. Fra næste år omfatter aftalen, at der i alt optages seks studerende fra Hviderusland, Georgien, Moldavien og Ukraine.

Også Yauheniya Pazdniakova har en ret konkret plan for, hvordan hendes viden om EU's udvidelser, kulturteori og forståelse af de europæiske samfund skal rykke Hviderusland tættere på Europa:

– Jeg tror, at undervisning er det bedste bidrag til demokra-

tisk udvikling. Efter mit eget studium håber jeg allerede nu på at sælge et seminar om europæisk politik og integration til Statsuniversitetet i Minsk. Jeg tror, at de studerende tilhører den mest åbne og engagerede del af samfundet, hvor det kan lade sig gøre at diskutere demokratiske værdier og det, der sker i Europa i dag, siger hun.

Screening i eksil

OSF er imidlertid ikke de eneste, der har indset, hvad talentudvikling og hjernekapital kan betyde i det hviderussiske samfund. Faktisk har organisationen fået forbud mod at agere i Hviderusland, medarbejdere er ved flere lejligheder endt i hviderussiske fængsler, og derfor var udvælgelsen af de fire studerende henlagt til et hviderussisk eksil-universitet i Vilnius i Litauen. Der deltog institutleder

på Historie og Områdestudier Jan Ifversen i foråret i en screening, der både gik ud på at finde de dygtigste studerende – og dem med klare ambitioner om at udvikle Hviderusland i en demokratisk retning.

– Hvor jeg kiggede efter karakterniveau og bacheloruddannelser, som Europastudier kan ligge i forlængelse af, der spurgte repræsentanten fra OSF indgående til deres planer for at vende hjem og om, hvordan de mente, at deres karrierevalg kunne udvikle Hviderusland. Derfor er det også nogle studerende, som virkelig er dedikerede – og de tænker nok en hel del mere på karriereplanlægning end danske studerende, fortæller Jan Ifversen.

Europa set fra Århus

For Ina Paddubnaya har de første tre måneder i Århus givet nogle noget uvante indtryk:

– Med studerende fra så mange forskellige lande, foregår vores undervisningstimer jo nærmest sammen med halvdelen af Europa! Og så skulle jeg i al fald lige vænne mig til alle de fester på Vilhelm Kiærs Kollegiet, hvor vi bor – for der er mange, siger hun.

Både Yulia Tchernaya og Alena Hamolka har fået styrket følelsen af, at de er tilrejsende fra en 'glemt' del af Europa:

– I Danmark er der hurtigt kontakt til resten af verden: Før vi fik adgang til Statsbiblioteket, havde vi slet ikke adgang til engelsksproget litteratur, og nu har vi faktisk tid tilovers til 'bare' at studere. For os er det en kæmpe chance, fordi det her bare er nemmere at få internationale forskere i tale, og der er mere information om uddannelsesmuligheder og ph.d.-opslag, forklarer de.